

Gender A B C

Lehen Hezkuntzarako eta
Bigarren Hezkuntzarako
heziketa-programa

Metodologia orokorra

Kit hezitzailea - GenderABC

Egileak

Valentina Fanelli (AIDOS)
Monica Pasquino (AIDOS)
Sónia Breda (APF)
Sónia Duarte Lopes (APF)
Isma Benboulbahr (End FGM European Network)
Susana Vicente Andueza (Médicos del Mundo)
TERRE DES FEMMES e.V., Human Rights for Women

Koordinazioa eta azken edizioa

Isma Benboulbahr (End FGM European Network)

Ekoizlea

End FGM European Network

Honako hauekin lankidetzan

AIDOS – Associazione Italiana Donne per lo Sviluppo (Italy)
APF – Associação para o Planeamento da Família (Portugal)
Médicos del Mundo (Spain)
TERRE DES FEMMES (Germany)

Aholkulariak

Barbara Chiavarino (The Project Player)
Alessandra Petronio (The Project Player)

Laguntzailea

Cianán B. Russell (ILGA-Europe)

Diseinuaren koordinazioa

Ophélie Masson (End FGM European Network)

Diseinu grafikoa

Ana Mingatos

Kofinantzazioa

Europar Batasunaren Eskubideak, Berdintasuna eta Herritartasuna Programak (2014-2020) kofinantzatu du modulu hezitzaileen garapena, Gender ABC (ABC Generoa) proiektuaren parte moduan (REC-AG-2017 / REC-RDAP-GBV-AG-2017), Justizia eta Kontsumitzaileen Zuzendaritza Nagusia.

Europar Batasuneko
Eskubide, Berdintasun
eta Herritartasun
Programa

**2019ko ekitaldia
Belgika / Brusela**

Argitalpen honen egile-eskubideen jabea End FGM European Network da. Argitalpen honen zati bakar bat ere ezin da xede komertzialez erreproduzitu edo transmititu, ezein modutan eta ezein bitartekoren bidez, End FGM European Networken baimen idatzirik gabe. Material honen erreprodukzioa baimenduta dago xede hezitzaile ez komertzialekin soilik, iturria zuzen aipatzeko baldintza beteta.

Lehen Hezkuntzarako eta
Bigarren Hezkuntzarako
heziketa-programa

Metodologia orokorra

Heziketa-programa
inplementatzeko metodologia
GenderABC.

Argitalpen honen edukiak haren erantzukizuna duten egileen iritzia baino ez ditu jasotzen.
Europar Batzordeak ez du inongo erantzukizunik daukan informazioari eman dakioken erabileran.
810148. proiektua

End FGM European Network sare biltzaile bat da, Europako 12 herrialdetan lan egiten duten eta Emakumeen Genitalen Mutilazioan (EGM) adituak diren 21 erakunde nazional biltzen dituena. End FGM EU erakundeak topagune moduan jarduten du honako hauentzat: komunitateak, gizarte zibileko erakundeak, erabakihartzaileak eta Europa mailako beste eragile garrantzitsu batzuk, Europan eta Europatik kanpo EGM mota guztiekin amaitu ahal izateko elkarreragiteko, lankidetzan jarduteko eta indarrak biltzeko. Gure lanaren muina komunitatearen ahotsa da, horren bidez Europako gobernuak eta politika-egileak eragin daitezen, eta horiek EGM kentzearen aldeko lana egin dezaten. Gure kideen gaitasuna eraikitzen dugu, ezagutza partekatzeko espazioak eskaintzen ditugu eta lankidetzak garatzen ditugu.

Italy

AIDOS erakundeak lan egiten du emakumeen eta nesken eskubideak, duintasuna, ongizatea, aukeratzeko askatasuna eta ahalduntzea eraikitzeko, sustatzeko eta babesteko, lau eremu zehatzetan burututako programen bidez: sexu- eta ugalketa-osasuna eta -eskubideak, ahalduntze ekonomikoa, hezkuntza izateko eskubidea eta eraikitzeko gaitasuna. Elkarrekin horrek hainbat hamarkada daramatza hezkuntza- eta prestakuntza-proiektuak inplementatzen Italian, Afrikan, Asian eta Latinoamerikan, eragile guztiek (ikasleek, familiekin, irakasleek, erakundeekin) esku hartzea ahalbidetzen duen ikuspuntu parte-hartzailearen eta genero eta kultura sentikorraren bidez.

Portugal

Associação para o Planeamento da Família, APF-k (Família planifikatzeko elkarrekin) aukera-berdintasunaren aldeko osasuna, aukerak eta eskubideak sustatzen ditu Portugalen 1967tik. Helburua du "Jendeari laguntzea aukera askeak eta arduratsuak hartzen beren bizitza sexuarekin eta ugalkorrekin". APF erakunde boluntarioa da, eta gizabanakoekin eta talde-kideekin osatzen da. APF IPPF-ko – International Planned Parenthood Federation-go– kide bat da, hau da, Sexu eta Ugalketa-osasun eta -eskubideen eremuko nazioarteko agentziarik handiena. Gainera, APF EuroNGOs eta Euronet FGM erakundeetako kide bat da.

Espainia

Médicos Del Mundo (MdM) Estatu mailako GKE bat da, eta osasunaren arloa lantzen du Estatu eta eskualde mailan beste erakunde batzuekin loturik dauden beste erakunde batzuentzat, eta aldi berean, harreman estua du Espainiako 17tik 14 eskualdetako migratzaileen komunitateekin, non 14 eskualde horietako 6tan EGM programak dituzten. Osasun-erakunde moduan, MM ondo konektatuta dago Espainiako estatu eta eskualde mailako osasun-zerbitzuekin, eta esperientzia ona du migratzaileen komunitateekin, kultura arteko bitartekarien bidez.

Alemania

Terre Des Femmes (TDF) Alemaniako emakumeen eskubideen erakunderik handiena da, eta bereziki generoan oinarritutako indarkeria-eremuetako emakumeen eta nesken eskubideen gaineko arazoak lantzen ditu, esaterako: emakumeekin trafikatzeko, ezkontza behartuak, ohorezko krimenak, etxe- eta sexu-indarkeria eta Emakumeen Genitalen Mutilazioa (EGM), besteak beste.

SARRERA

Gender ABC (ABC Generoa) heziketa-programak 12 modulu ditu bigarren hezkuntzarako, 6 modulu lehen hezkuntzarako eta modulu 1 arriskuen aholkularitzari buruz, eskolako langileentzat.

2018/2019an garatu zen "Gender ABC" proiektuaren esparruaren barruan, honako hauek inplementatu zutena: End FGM European Network (koordinatzailea), AIDOS (Italia), APF (Portugal), Munduko Medikuek (Espainia) eta Terre des Femmes (Alemania); eta Europar Batasunak kofinantzatu du Eskubideak, Berdintasuna eta Hiritartasuna Programaren barruan.

Proiektu honek hezkuntza-moduluak diseinatzeko eta bidaltzeko Alemaniako, Italiako, Portugalgo eta Espainiako eskolei, eta helburua du konfiantza eraikitzea eskola-kideen artean. Horretarako, eskola barruan eta hortik kanpo harreman osasuntsuak sustatuko dira, eta gazteek genero-estereotipoen eta arau sozialen gainean duten ezagutza areagotuko da, generoan oinarritutako indarkeriaren gaineko ezagutzak berrindartuz, eta beren aukeren eta etorkizunaren gainean eraginez, hezkuntzan, maila pribatuan eta profesionalean. Are gehiago, proiektuaren helburua da ikasleek aztertze gaitasuna eta pentsamendu kritikoa handitzea genero-desberdintasunaren gainean, genero-estereotipoen eta rolen gainean, eta generoan oinarritutako indarkeriaren arrazoiak sustatzea eta gai horiei buruz hitz egiteko konfiantza areagotzea.

Eskolez harago, proiektuak familiekin, komunitateekin eta toki mailan laguntzeko zerbitzuekin ere konektatzen du, gazteek ikasteko ingurune laguntzaile eta seguru bat garatze aldera.

Moduluek gai horien zeharkako bidaia bat diseinatu dute, **garrantzitsuak direnak generoan oinarritutako indarkeria ulertzeko eta hori zalantzan jartzeko**. Modulu horiek elkarrekin bazkideek sortu dituzte; izan ere, elkarrekin horiek guztiek luze eta zabal ezagutzen dituzte generoan oinarritutako indarkeria eta horren modu ezberdinak, eta horretan adituak dira.

Dokumentu honek hainbat printzipio orokor nabarmentzen ditu; printzipio horiek arruntak dira modulu guztietan eta bazkide guztiek horiek kontuan hartzea irmotasunez gomendatzen dute irakasten den bitartean.

Edukiak parte-hartzaileen, **nerabeen eta haurren ikuspuntuaren bidez azaldu eta begiratu dira**; horrela, ikusi ahal izango dute generoarekin lotutako gaiek hainbat testuingurutan eragiten dutela, esaterako, familian, ingurune sozialean eta eskolan. Parte hartzeko moduan egin denez, parte-hartzaileei bultzada ematen zaie genero-aurreiritziak (eta/edo genero-arazoak) ezagutu, rol-eredu positiboak aurkitu, IKT tresnak eta sare sozialak erabili eta generoan oinarritutako indarkeria prebenitzeko eta gaitzitzeko beren lidergo pertsonala ahaldundu dezaten, eta aldaketa-eragile bihurtzeko.

Proposatutako ikasketa-modua malgua, elkarreragilea, prestatzailea eta ikasketan oinarritua da. Oinarria da parte-hartzaileek konpromisoa hartzea jarrera aldatzeko prozesuan sar daitezen, taldean ikas dezaten eta gaitasunak aktiboki har ditzaten. Modu elkarreragilean ikasteko hainbat modu erabiltzen dira, esaterako, aurkezpen parte-hartzaileak, ariketak, rol-jolasak eta bizitza errealeko kasu-azterketak, beren banakako esperientziei probetxua ateratzeko eta edukiak garrantzitsuak izan daitezen beren hainbat testuingururen eta premien arabera.

Hiztegi egokia erabiltzen dela ziurtatzeko, hezitzaileek programa-amaierako **glosarioa** irakurri beharko lukete eta erreferentzia modura erabili edozer unetan.

Nola jardun hezitzaile moduan

Programak **bi nahitaezko modulu** barne hartzen ditu honako hauen gainean: “Genero Arauak eta Estereotipoak” eta “Generoan oinarritutako indarkeria”. Modulu horiek heziketa-programaren inplementazio guztietan erabili behar dira. Beste moduluak osagarriak dira: hezitzaileak aske dira zein erabili aukeratzeko –proiektuaren hezkuntza-taldearekin lankidetzat estua izanez–, honako hauen arabera: eskura dituzten denbora eta baliabideak; jardun behar duten egoera espezifikoak; eta parte-hartzaileen premien gainean egiten duten ebaluazioa.

Modulu guztiek lotura estua dute elkarren artean; beraz, garrantzitsua da jarduerak bakoitza kontuan hartzea eta lotzea lehenago landutako edukiekin edo etorkizunean landuko diren edukiekin.

Ahal izanez gero, “Taldea Eraikuntza” lehenengo modulu moduan erabiltzea gomendatzen da, parte-hartzaileen artean lankidetzat eta kohesioa bultzatu ahal izateko.

Modulu bakoitzean hainbat jarduerak azaltzen dira. Hezitzaileek taldearentzat garrantzitsuagoak iruditzen zaizkien jarduerak aukera ditzakete, moduluaren ikasketa-helburuak lortu ahal izateko. Hezitzaileak gidatu ahal izateko, jarduerak izar bat eta hiru izarren artean sailkatzen dira (hiru izarreko sailkapena gomendatuena da).

Moduluak “Genero Arauak eta Estereotipoak” eta “Generoan Oinarritutako Indarkeria” aukeretan inplementatzean, hezitzaileek nahitaezko jarduerak erabili behar dituzte. Beste jarduerak batzuk ere erabili ditzakete, jakina, kontuan izanik zer nahitaezko jarduerak ari diren burutzen.

Heziketa-programa honetan proposatutako jarduerak guztiak ikuspegi parte-hartzailearekin, elkarreragilearekin, aurrez aurrekoa ez denarekin eta ikaslearengan oinarritutakoarekin inplementatu behar dira. Ondorioz, arreta berezia eman behar zaio parte-hartzaileen artean lankidetzat-ingurune bat sortzeari, non esperientziak jasotzen diren eta dibertsitatea iturri bilakatzen den, talde osoa kontzientzia, gaitasun eta eredu kognitibo eta jokabidezko berri baterantz bideratzeko, gai horiek barneratu ditzaten, genero-berdintasuna lortzeko konpromisoa eraiki dadin, eta generoan oinarritutako indarkeria prebenitu dadin eta horri erantzuna eman ahal diezaion.

Hezitzaileen zeregina bideratzaile moduan jardutea da, introspektzioa, partekatzea eta eztabaida bultzatzea taldearen artean toki seguru batean. Zinez gomendatzen da **hezitzaileek parte-hartzaileekin kontaktuan jar daitezen, enpatiarekin, eta zentsurazko edo epaitzeko adierazpenik inoiz ere egin gabe**. Hezitzaileak helduen rola bete behar duten heinean, jarrera positiboa eta irekia hartu behar dute elkarriketan.

Are gehiago, hezitzaileek **hizkuntza inklusiboa erabili beharko lukete**, eta hitz egin eta idatzi beharko lukete sexu, genero sozial, genero-identitate, etnizitate edo erlijio zehatz bat ez diskriminatzeko eta genero estereotipoak eta arrazismoa ez betikotzeko moduan. Adibidez, ez litzateke forma maskulinoa erabili behar gizonak eta emakumeak barne hartzeko, izen eta adjektibo neutrorik ez dagoen hizkuntzetan; era berean, ez lirateke gizonen erreferentziak erabili behar emakumeak edo neskak ere barne hartzen dituen talde bat deskribatzeko. **Genero bitarra saihesteko**, ahal den guztian, hezitzaileek ez lukete jendearen generoa zein den suposatu behar, eta izen neutroak erabili beharko lituzkete (esaterako, “pertsona”, “banakoa”, “gizakia”, “parte-hartzailea”, “profesionala”).

Hezitzaileek ziurtatu behar dute parte-hartzaile guztiak eroso daudela eta ez dutela sentitzen behartuta daudela partekatu nahi ez duten edo partekatze prest ez dauden sentipen, emozio edo informazio pertsonalak azaltzera.

Nola antolatu gela

Giro parte-hartzailea eta elkarreragilea sortzeko, aulkiak zirkulu batean eta mahairik gabe jartzea gomendatzen da.

Nola hasi jarduera

Jarduera hasi baino lehen, bizigarri bat edo gehiago erabiltzea gomendatzen dugu irmoki, umore onean eta lasaian hasteko (ikusi “Bizigarriak” atal honen amaieran).

Heziketa-programaren inplementazioaren hasieran **konfiantzazko akordio** bat (ikusi “Taldea eraikitzeko” modulua) ezartzea gomendatzen da, taldeak gauzatzen duen lehen jarduera (edo lehen jardueren arteko baten) moduan. Konfiantzazko akordio horren helburua da parte-hartzaileei informazioa ematea landuko duten programaren gainean; baina baita bete beharreko arauak elkarrekin idaztea ere: elkarren iritzia errespetatzea; jardueretan zehar partekatutako informazioa maila pribatuan gordetzea; denok ezberdinak, baldintza guztiak eta talentudunak gaitasunak onartzea eta balioestea; elkar entzutea eta norbere txanda denean hitz egitea. Denei beren iritzia azaltzeko espazioa uztea eta besteen iritzia ez etetea arau komun mugari nagusia da. Batzuetan, erabilgarria izan daiteke “hitz egiteko makila” bat izatea; ondorioz, parte-hartzaile batek hitz egin ahalko luke soilik objektu hori eskuan duenean; izan ere, horrek denek hitza eta hitz egiteko txanda errespetatzen laguntzen du.

Arau-sorta hori adosten bada, eta horman jartzeko poster batean idazten bada, hezitzaileek, ondoren, taldeari arau horiek gogorarazi ahalko diete, baldin eta arau batzuk errespetatzen ez badira.

Metodologia espezifiko bat behar bada jarduerak inplementatzeko, metodologia hori horren inguruko moduluan xehatuko da (esaterako, “Ahalduntze” moduluko Zapalduen Antzerkia).

Nola sustatu ikasketa

Jarduera horiek bost faseko ikasketa-ziklo batean oinarritzen dira, parte-hartzaileen artean ulermena eta enpatia sustatze aldera:

- 1) Esperimentatzea (esperientzia pertsonalak, iritzia partekatzea)
- 2) Jakinaraztea (jarduerak ebaluatzea eta horien gainean hitz egitea)
- 3) Islatzea (jardueren inplikazio kontzeptualak)
- 4) Orokortzea (jarduerak “egiazko munduarekin” eta eguneroko bizitzarekin konektatzea)
- 5) Ezartzea (parte-hartzaileek jardun egiten dute eta ezagutza, gaitasun eta jarrera berriak berrindartzen dituzte)

Ikasketa esperimentaleko metodologia horri esker, parte-hartzaileek ezagutza, gaitasunak, jarrerak eta balioak garatu eta trukatu ditzakete, erronka suposatzen dieten eta dibertigarria den ingurune seguru batean.

Litekeena da fase guztiak ez lantzea jarduera bakoitzaren inplementazioan; hala ere, jarduera gehienek banakako (edo binakako edo talde txikietako) hausnarketa barne hartzen dute, eta gero, denek arteko eztabaida egiten da eta **ezagutza denek artean eraikitzen da**.

Gainera, hezitzaileek gogoratu beharko lukete pentsatzeko eta ikasteko hainbat estilo daudela:

Ikasle bisualek mundua irudietan adierazten diote beren buruari

Ikasle entzuleek entzuten dutena gehiago gogoratzen dute

Ikasle kinestetikoek gauzak sentipenen bidez gogoratzeko joera dute, bai sentipen fisikoen zein emozionalen bidez ere.

Praktikan, denek erabiltzen dute pentsatzeko eta ikasteko hainbat modu elkarrekin konbinaturik. Eta parte-hartzaileen talde guztiek ikasteko premia eta estilo oso ezberdin asko azaltzen dizkiete hezitzaileei.

Jarduerak **herrialdearen informazio zehatza** eskuratzeko moduko gai bat planteatzen badu (esaterako, ziber-indarkeria, emakumeen genitalen mutilazioa, etab.), hezitzaileek herrialde horretako egoeraren gaineko datuak eta albisteak izan beharko ditu eskura, taldearekin partekatuz.

Nola amaitu jarduera (Jarraitu jarduera)

Jarduera bakoitzaren amaieran, denbora-kopuru egoki bat erabili behar da **sistematizatzeko/ondorioztatzeko**. Fase horretan, hezitzaileek parte-hartzaileak hausnartzera bultzatu beharko lituzkete inplementatutako jardueraren gainean, eta behar izanez gero, informazioa osatu beharko litzateke eta ondorioak atera beharko lituzkete. Hori une egokia izan daiteke parte-hartzaileei galdetzeko jarduerak nola sentiarazi dieten, neurtzeko giroa ona den eta ulertzen saiatzeko jarduerak taldean zenbait aldaketa positibo burutzen lagundu ote dieten.

Moduluetan deskribatutako jarduera bakoitzerako jarraipen-une bat eman beharko da. Denbora hori erabili beharreko minimoa da. Denbora gehiago badute erabilgarri, hezitzaileek jarraipena egiteko erabil dezakete.

Segimendua eta ebaluazioa egitea

Haurrentzako galdetegiak:

Jarduerak hasi baino lehen, parte-hartzaile guztiek Jarduera-aurreko galdetegia osatu beharko lukete (ziurtatu galdetegi egokia erabiltzen duzula: galdetegi bat lehen hezkuntzarako da eta bestea bigarren hezkuntzarako). Hori eskolako irakaslearekin lankidetzat estua izanez konpon daiteke; edo hori ezin bada, parte-hartzaileekin lehenengo saioa hasi ondoren bete daiteke. Galdetegia lehenengo saioaren hasieran osatzen bada, erabili izotzaldia urtzeko jolas bat galdetegiaren ondoren, lehenengo jarduera hasi aurreko trantsizioa errazteko.

Ziurtatu parte-hartzaileek ez dituztela beren izenak orrietan idazten.

Azaldu parte-hartzaileei ez dagoela erantzun zuzenik, baina ahalik eta zintzoen erantzun beharko luketela

Parte-hartzaileek 20 minutu dituzte, gehienez ere, galdetegia osatzeko

Galdetegia banaka osatu behar da, hitz egin gabe

Behar izanez gero, parte-hartzaileek laguntza eman dezakete galderak irakurri; baina ez itzazu galderak azaldu

Ez eztabaidatu galderak edo erantzunak parte-hartzaileek galdetegia osatu ondoren

Parte-hartzaileek galderak badituzte, **Gender ABC** proiektuaren parte diren zenbait jarduera egingo dituzuela, eta galdetegiko gauzen gainean ikasiko duzuela azaldu dezakezu.

20 minutu igaro ondoren, bildu galdetegiak eta gorde itzazu modu seguruan eta konfidentzialean. Galdetegiak zure herrialdean proiektu honetaz arduratzen den GKE-ari itzuli behar zaizkio

Jarduera guztiak osatu ondoren, parte-hartzaile guztiek Jarduera-ondorengo galdetegia bete behar dute (berriaz ere, galdetegi bat dago lehen hezkuntzarako eta beste bat bigarren hezkuntzarako). **Mesedez, jarraitu goikoaren moduko gidalerro berdinak.**

Eskolen Funtsezko Puntuetarako galdetegiak:

Eskola bakoitzean lanean emango duzun denboraren erdialdean, Eskolen Funtsezko Puntuetarako Jarduera-ondorengo galdetegia osatu behar dute Eskolen Funtsezko Puntuek. Osatutako galdetegiak modu seguruan eta konfidentzialean gorde itzazu, eta zure herrialdean proiektu horren ardura duen GKE-ari itzuli.

Jardueraren erregistroa:

Jardueraren erregistroa proiektu-jarduera bakoitzaren amaieran erabiltzeko diseinatu da, bai tokiko agintariekin eta laguntza-zerbitzuekin bilera egiteko, bai kontzientzia handitzeko ekitaldi baterako edo bai gazteekin saio bat egiteko. Bertsio digital bat dago, smartphone batean, ordenagailu eramangarri batean edo paperezko bertsioan osatu dezakezuna. Erabili ezazu paperezko bertsioa baldin eta bertsio elektronikoa eskuratu ezin baduzu, eta ondoren, sartu xehetasunak bertsio elektronikoan sarbidea lortzen duzunean. Hobe da jardueraren erregistroa ahalik eta azkarren betetzea jarduera bakoitza amaitu ondoren, jarduera buruan fresko duzun bitartean. Egiaztapen-zerrenda diseinatzearen helburua azkarra izatea da, eta inoiz ere ez litzateke denbora askorik hartu behar hori betetzeko.

Metodologiaren eranskina:

Bizigarriak

I - atala

SARRERA

1. Xedea

Bizigarriek izotzaldia urtzen, taldea eraikitzen eta komunikazioa sustatzen laguntzen dute. Ikusi beherago zenbait adibide.

Lehenengo bi bizigarriak bereziki egokiak dira banakako ahalduntzea eta asertibotasuna lantzeko kidearen/taldearen presioaren aurrean.

2. Jardueren zerrenda

	 Jardueraren izena	 Iraupena guztira	 Materialak	 Modulu egokiena ¹
1	Bai Bai Ez	10 minutu	Liburuxka bat hezitzaileentzako jarraibideekin	Ahalduntzea eta Komunikazio-gaitasunak
2	Oinez egin eta Gelditu	20 minutu	- Gela nahiko handi izatea ikasgelako kide guztiak erosotasunez ibiltzeko oinez - Liburuxka bat hezitzaileentzako jarraibideekin	Ahalduntzea eta Komunikazio-gaitasunak
3	Haizea dabil	10 minutu	- Liburuxka bat hezitzaileentzako jarraibideekin - Aulkiak	Modulu guztientzako egokia

¹ Egokia da moduluaren helburua betetzeko eta bere ikasketa-helburuak lortzeko.

II - atala

JARDUERAK

I. jarduera Bai Bai Ez

Jardueraren iraupena guztira

10 minutu
Prestatzea: 4
Egitea: 5
Segimendua: 1

Materialak

□ Liburuxka
hezitzaileentzako
jarraibideekin

→ TESTUINGURUA

Jarduera hau Zapalduen Antzerkia ariketa-sortako parte da. Parte-hartzaileei laguntzen zaie **mundua alderantziz ikustera**, hau da, burua “de-mekanizatze” prestatzen da, **errealitatearen hainbat ikuspegi hautemateko**. Ezberdin pentsatzeko gaitasuna prestatzeko da, aurrez ezarritako arau/jokabide sozialak zalantzan jartzeko gaitasuna prestatzeko eta bizitzan hainbat bide daudela aurreikusteko.

“Ahalduntze eta Komunikazio-gaitasunak” moduluko “Bi azalpen” jardueraren aurretik egin daiteke.

→ GIDOIA

Honako **jarraibide** hauek emango ditugu:

“Saio hau komunikazioari eta ahalduntzeari buruzkoa da. Pare bat jolas jolastuko ditugu, eta jolas guztietan moduan, hainbat arau bete beharko dira. Momentuz, arau garrantzitsuena honako hau da: hemen inor ez da ikusle bat, hemen denok gara eragileak, denok jardun beharko dugu, bai saio honetan, bai bizitzan, denok gara aktiboak, inor ez da pasiboa.

Beraz, has gaitzen berotzen, eta horretarako, ahotsa erabiliko dugu. Eta kontuz, biraketa bat egingo baitugu: mundua hankaz gora nola ikus daitekeen ikasiko dugu, hau da, errealitatearen gainean ikuspuntu ezberdinak nola izan ditzakegun, aurrez ezarritako estereotipoen eta eguneroko mekanizazioen askatzeko.

Prest al zaudete?

Ados. Nik “Arrosa” esaten dudanean, zuek “Urdina” esan.

- Arrosa Arrosa Arrosa (parte-hartzaileek erantzungo dute: Urdina Urdina Urdina) (Zenbait aldaketa egingo ditugu, esaterako, “Urdina Arrosa Urdina”)

Oso ondo. Orain, nik “Bai” esaten dudanean, zuen “Ez” esan.

- Bai Bai Bai (parte-hartzaileek erantzungo dute: Ez Ez Ez) (Zenbait aldaketa egingo ditugu, esaterako, “Ez Bai Ez”)

Orain, zailagoa izango da. Prest al zaudete?

- Bai Arrosa Ez (parte-hartzaileek erantzungo dute: Ez Urdina Bai) (Zenbait aldaketa egingo ditugu, esaterako, Bai/Ez + Arrosa/Urdina)

Oso ondo. Orain, azkeneko maila. Nik “Maskulinoa” esaten dudanean, zuek “Femeninoa” esan. Prest?

- Maskulinoa Maskulinoa Femeninoa (parte-hartzaileek erantzungo dute: Femeninoa Femeninoa Maskulinoa) (Zenbait aldaketa egingo ditugu, esaterako, Bai/Ez + Arrosa/Urdina + Maskulinoa/Femeninoa)

Oso ondo. Txalo bero bat.”

→ JARRAIBIDEAK

- Amaieran, burmuina “de-mekanizatzeak” eta mundua era berrietan hautemateko irekita izateak duen garrantzia nabarmendu dezakegu.
- Denbora gehigarria izanez gero, hitzezkoa ez den komunikazioaren dimentsioa azaldu ahalko litzateke, eta “Oinez egin eta Gelditu” ariketarekin jarraitu ahal izango genuke.

2. **Jarduera** Oinez egin eta Gelditu

Jardueraren iraupena guztira

20 minutu
Prestatzea: 5
Egitea: 10
Segimendua: 5

Materialak

- ☐ Gela nahiko handi izatea ikasgelako kide guztiak erosotasunez ibiltzeko oinez
- ☐ Liburuxka hezitzaileentzako jarraibideekin

→ **TESTUINGURUA**

Jarduera honek **burmuina gehiago “de-mekanizatzen”** laguntzen du, hitzezkoak ez diren erantzunak gehituz.

→ **GIDOIA**

Parte-hartzaileei eskatuko diegu gelan zehar sakabanatzeko, eta ondoren honako **jarraibide** hauek emango dizkiegu:

- *“OINEZ esaten dudanean, oinez egin; GELDITU esaten dudanean, gelditu; kontuan izan gelditzen zaretenean izoztu egin behar zaretela eskaera berria egin arte”* (egin ariketa hau hainbat aldiz)
- Gero, honako agindu hauek trukatu ditugu: *“Orain, OINEZ esaten dudanean, oinez egiteari utzi beharko diozue, eta GELDITU esaten dudanean, oinez egin beharko duzue, alegia, GELDITU esaten dudanean, oinez egin; OINEZ esaten dudanean, gelditu”* (egin ariketa hau hainbat aldiz)
- Ondoren, beste bi agindu iragarriko dira: IZENA eta TXALO. *“IZENA esaten dudanean, zure izena esan; TXALO esaten dudanean, txalo egin”* (egin ariketa hau hainbat aldiz, OINEZ/GELDITU gehituz)
- Azkeneko IZENA/TXALO aginduak trukatu egingo dira orain: *“IZENA esaten dudanean, txalo egin; TXALO esaten dudanean, zure izena esan”* (egin ariketa hau hainbat aldiz)
- Azkenean, amaierako bi aginduak emango ditugu: SALTO EGIN eta DANTZA EGIN. *“SALTO esaten dudanean, egin salto; DANTZA EGIN esaten dudanean, egin dantzan zauden tokian bertan”* (egin ariketa hau hainbat aldiz agindu guztiak erabiliz: OINEZ/GELDITU, IZENA/TXALO eta SALTO/DANTZAN).

→ **JARRAIBIDEAK**

Ariketaren amaieran, honako hau galdetuko diogu taldeari:

- **Nolakoa izan da? Erraza ala zaila izan da?**
- **Zergatik?**
- **Amaitzeko, nabarmendu daiteke ariketa honek azaltzen duenaren arabera, pertsona guztiek gizarte zehatz bateko mekanizazioen eta estereotipoen eragina jasotzen dutela, eta pentsamendu kritikoa (kontzientea eta konstruktiboa) ezarritako arauaren aldean ezberdin pentsatzeko, aurrez ezarritako oztopoak gainditzeko eta norbera eta besteak ahalduntzeko modu bat dela.**

3. jarduera Haizea dabil

Jardueraren iraupena guztira

10 minutu

Prestatzea: 2

Egitea: 6

Segimendua: 2

Materialak

☐ Liburuxka hezitzaileentzako jarraibideekin

☐ Aulkiak

→ TESTUINGURUA

Jarduera hau izotzaldia urtzeko ideia ona da, **jendea elkarren artean hobeto ezagut dadin**. Umoretsua eta dibertigarria izan daiteke, batez ere espero ez zenituen ezaugarri interesgarriak aurkitzen dituzunean jendearengan.

Jolasarekin hasteko, hainbat aulki jarriko ditugu barrurantz begira, tamaina erdiko zirkulu batean. Jokalari bakoitzarentzako aulki bat ken bat izan beharko lukete.

→ GIDOIA

Jolasaren lehenengo zatia zuzenduko dugu, hasteko, zirkuluaren erdian jarri eta “Haizea dabil” moduan hasiko da, gainerako guztiak eserita izango dira, eta honako hau esango du:

“Haize handia dabil... _____”.

Zuriunea adierazpen batekin bete behar da. Puntu horretan, ezaugarri hori partekatzen duten parte-hartzaile guztiek (une horretan Haizea den pertsona barne) zutitu eta eserleku berri bat aurkitu behar dute azkar-azkar. Adierazpen bakoitzean, parte-hartzaileek ezingo dute eserleku berean edo beren ondo-ondoko eserlekuan edo aurreko eserlekuan eseri. Pertsona bat eserlekurik gabe geratuko da.

Jolasaren bigarren atalean, jokalari hutsak izango gara, eta parte-hartzaile oro gera daiteke zirkuluaren erdian aulkirik gabe eta esan “Haizea dabil” hurrengo txandarako.

Jolas hau bereziki interesgarria da parte-hartzaileek adierazpen espero gabekoak edo dibertigarriak erabiltzen dituztenean. Hona hemen hainbat iradokizun jardueraren lehenengo atalean adierazpenak sortzeko (bigarren atalean, parte-hartzaile orok egin dezake):

- Jolasa egitate **erraz eta zehatzen gaineko adierazpenekin** has daiteke:
 - ile luzea dutenentzat
 - bakeroak dituztenentzat
 - kiroleko oinetakoak dituztenentzat
- Jolasak **adierazpen espero gabekoekin edo dibertigarriekin** jarraituko du:
 - hona iristeko autobusa hartu duenarentzat
 - gaur goizean hortzak garbitu dituenarentzat
 - pizza gustuko duenarentzat
- Amaieran (lidergoaren rola utzi aurretik), **emozioen, ohituren edo elkarren ezagutzaren gaineko adierazpenak** aukeratu daitezke:
 - txakurra duenarentzat
 - gaur pozik dagoenarentzat
 - azkeneko astean gurasoekin haserrealdia izan duenarentzat

→ JARRAIBIDEAK

- Amaitzeko, nabarmenduko dugu zenbat banakako ezaugarri partekatu ditzakegun jende ezberdinarekin.

OHARRAK:

[illegible]

Gender ABC projektwaren

MODULUEN ZERREND

Dokumentu
laguntzaileak

- 01 Arriskuen ebaluazioa
- 02 Metodologia orokorra
- 03 Glosario orokorra

Moduluen
Lehen
Hezkuntzarako
heziketa

- 01** *Gorputzaren segurtasuna / Emakumeen genitalen mutilazioa*
- 02** *Ahalduntzea eta komunikazio-gaitasunak*
- 03** *Generoan oinarritutako indarkeria*
- 04** *Generoaren arau sozialak eta estereotipoak*
- 05** *Giza eskubideak eta haurren eskubideak*
- 06** *Sexu-orientazioa eta genero-identitatea*

Moduluen
Bigarren
Hezkuntzarako
heziketa

- 01 Ziber-indarkeria
- 02 Ezkontza goiztiarra eta behartua
- 03 Ahalduntzea eta komunikazio-gaitasunak
- 04 Emakumeen genitalen mutilazioa
- 05 Genero-indarkeria
- 06 Generoko gizarte-arauak eta estereotipoak
- 07 Talde-kohesioa
- 08 Giza eskubideak eta haurren eskubideak
- 09 Bikote barruko indarkeria
- 10 Sexu-orientazioa eta genero-identitatea
- 11 Sexu- eta ugalketa-osasuna eta eskubideak
- 12 Sexu-indarkeria

Ek egindako proiektua:

End FGM
EUROPEAN NETWORK

ASSOCIAÇÃO PARA O PLANEAMENTO DA FAMÍLIA

AIDOS
ASSOCIAZIONE ITALIANA
DONNE PER LO SVILUPPO

Europar Batasunak
kofinantzatutako proiektua